

http://www.academy.gov.ua/ej10/doc_pdf/Koshevas.pdf.

6. Олійник Н. І. Розвиток ринку житла в Україні: теорія та практика державного регулювання : монографія / Н. І. Олійник. – К. : НАДУ, 2011. – 288 с.

References

1. Odintsova, G., Mostovyj, G. and Amosov, O. *State regulation and menegement [Dergavne upravlinnja i menedgment]*. Kharkiv: Khar RiDU UADU, 2002. Print.

2. *Housing Fund of Ukraine [Gytlovyj fond Ukainy]*. Available to: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/zf/zf_u/2006_u.htm. Accessed: 12 March 2018.

3. Kovalenko, N., Petraneva, G. and Romanov, A. *Economy of real estate [Ekonomika nedvigimosti]*. Kyiv: Kolos, 2007. Print.

4. Lazarova, L. "Features of the approach to housing policy [Osobennosti podhoda k gylishchnoj politike]." *Ekonomist* 10 (2006): 72-78. Print.

5. Kosheva, A. "Strategic directions of regulation of housing sphere [Strategichni napramy regulyuvannja rozvytku gytlovoj sfery]." *Dergavne upravlinnja* 2 (10) (2009). Available to: http://www.academy.gov.ua/ej10/doc_pdf/Koshevas.pdf. Accessed: 12 March 2018.

6. Olijnyk, N. *Development of housing market in Ukraine: theory and practice state regulation [Rozvytok rynku gytla v Ukraini: teorija ta praktyka dergavnogo regulyvnnja]*. Kyiv: NADU, 2011. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.1240789

УДК 35.078.7

Вербицький О. В., аспірант, НУЦЗУ, м. Харків

Verbitskiy O., Ph.D Student, National University of Civil Protection of Ukraine, Kharkiv

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА НА ЗАСАДАХ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

**IMPROVEMENT OF MECHANISMS OF THE STATE ADMINISTRATION
IN SOCIAL DEVELOPMENT UNDER THE CONDITIONS
OF SOCIETY'S TRANSFORMATION BASED
ON INNOVATION MANAGEMENT**

Досліджено засади та види інноваційного менеджменту в соціальній сфері. Науково обґрунтовано напрямки його використання з метою вдосконалення державного управління соціальним розвитком в умовах трансформації в Україні.

Ключові слова: державне управління, механізми, соціальний розвиток, безпека, інноваційний менеджмент.

The principles and types of innovative management in the social sphere are analysed. The directions of its use for improvement public administration of social development in the conditions of transformation of Ukrainian society are grounded.

Keywords: public administration, mechanisms, social development, security, innovative management.

Постановка проблеми. Останнім часом збільшується значимість досліджень соціального розвитку та здійснення науково обґрунтованої розробки інноваційних механізмів державного управління ним як в Україні, так і за кордоном. Це зумовлено тим, що соціальна напруженість відображає стан суспільних відносин і специфіку ставлення її учасників та членів суспільства до державноуправлінських процесів особливо в періоди трансформаційних змін, які відбуваються в системі державного управління, а також ризикорієнтованість соціуму. Усе це вказує на актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначенню та розв'язанню проблем управління соціальним розвитком (на загальнодержавному, регіональному й організаційному рівнях) присвячені наукові роботи С. Белая, А. Волинчука, А. Дегтяра, С. Домбровської, Ю. Древаля, С. Майстра, К. Петракової, В. Садкового, В. Скуратівського, П. Сорокіна, В. Узунова та ін. [1–3].

Постановка завдання. Не применшуючи надбань вельмишановних науковців, можемо відзначити, що існує необхідність у визначенні особливостей удосконалення державного управління соціальним розвитком в умовах трансформації суспільства, урахуваючи засади інноваційного менеджменту, що й становить мету нашої статті.

Виклад основного матеріалу. В останній третині ХХ ст. людство вступило в нову фазу свого розвитку, яку сучасні дослідники називають «суспільством ризику» [4]. Це постіндустріальна формація, що охоплює перехід від індустріального суспільства. При цьому «суспільство ризику» відрізняється від останнього, насамперед, тим, що, якщо для індустріального суспільства характерний розподіл благ, то для «суспільства ризику» – розподіл небезпек і обумовлених ними ризиків [там само]. Небезпеки, які проявляються в даному суспільстві, характеризуються тим, що не мають кордонів ні в просторі, ні в часі.

В Україні початок трансформаційних процесів супроводжувався тен-

денцією до нівелювання ролі держави як регулятора соціально-економічних процесів і надмірним захопленням принципами ринкової економіки, їх абсолютизацією. Разом із тим, соціальна політика значною мірою зводилась (і продовжує зводитись) до реагування на окремі конкретні ситуації, подолання локальних наслідків масштабних деструктивних процесів у соціальній сфері, які відбуваються в Україні [3, с. 1]. Означені процеси ускладнилися ще внутрішньо і зовнішньополітичною кризою [1]. За таких умов важливим завданням сьогодення є науковий аналіз й обґрунтування процесів формування інноваційних механізмів державного управління соціальним розвитком в умовах суспільної трансформації. На наше переконання, це може забезпечити врахування засад інноваційного менеджменту. Його положення передбачають адаптацію наукової методології управління нелінійними процесами в динамічних системах до конкретних соціальних організаційних систем соціальної сфери в умовах трансформації на основі теоретичних передумов, методів і принципів, зокрема соціології, управління, креативістики, евристики, акмеології та інших наук [2].

Для усунення системи протиріч між бажаними і дійсними результатами державноуправлінських інноваційних впливів у соціальній сфері з метою досягнення максимальних, позитивних результатів із мінімальними витратами соціальних ресурсів важливо розвивати такий напрямок, як інституціоналізацію видів інноваційного соціального менеджменту, а саме:

- креативного менеджменту;
- евристичного менеджменту;
- менеджменту управління знаннями;
- акме-менеджменту і програмно-проектного менеджменту [там само].

Для цього важливо забезпечити таке: 1) науково-теоретичну та методологічну базу процесу інституціоналізації; 2) конкретизувати сферу діяльності та суспільних відносин кожного з видів інноваційного соціального менеджменту з урахуванням специфічних трансформаційних процесів і тремблінгового (від англ. *«trembling»* – нестабільний) стану українського суспільства; 3) розробити форми і методи спільної діяльності осіб і колективів, покликаних реалізовувати державноуправлінські функції з урахуванням об'єкту й умов регулювання (соціальні, організаційні та менеджерські функції), а також норми і принципи відносин у цій сфері та систему санкцій за невиконання ролей, норм і стандартів поведінки, забезпечивши при цьому даний процес необхідними матеріально-фінансовими ресурсами.

Варто зазначити, що акцентування уваги на практичному впровадженні інноваційного менеджменту, як продуцента і каталізатора соціального розвитку, зумовлено тим, що державна соціальна політика відзначається недосконалістю, а сучасне суспільство, у свою чергу, відрізняється більшою інтернальністю, тобто розрахунком на власні сили, демократизмом тощо. Результативна та максимально повноцінна його самореалізація в рамках евристичного менеджменту може бути досягнута при створенні державою необхідних для

цього умов, активізації та розвитку всіх компонентів творчого потенціалу конкретної людини під час її соціально-ціннісної життєдіяльності.

Підкреслимо, що евристичний і креативний менеджмент характеризуються певною спільністю цілей, оскільки є частинами інноваційного менеджменту. Йдеться про те, що за обох його видів відбувається оцінка соціального потенціалу, що охоплює визначення залежності від ряду факторів (специфіки предметної області, екстремальності ситуації, наявності перешкод тощо). Таке оцінювання передбачає формування груп експертів, покликаних оцінити ті чи інші попередньо розроблені положення у сфері інноваційної соціальної політики, орієнтованої на поліпшення стану в означеній сфері та попередження виникнення кризових ситуацій у ній, а також їх локалізацію системою державного управління. Оцінка спрямована на визначення домінуючих мотиваційних установок, які перешкоджають соціальному розвитку, і можливих шляхів вирішення цієї ситуації в короткостроковій і довгостроковій перспективі.

Не можна оминати особливості акмеменеджменту та інших видів інноваційного менеджменту в системі державного управління, які передбачають здійснення: акмеологічного моделювання її кадрової підсистеми, тобто праці персоналу, пріоритетне місце в якій посідає інноваційна менеджерська діяльність; внутрішнього моніторингу професіоналізації кадрів і забезпечення розвитку їх творчого потенціалу в інноваційних процесах регуляції розвитку соціальної сфери; створення акмеологічного сервісу – соціально-психологічного, матеріально-технічного та іншого забезпечення життєдіяльності управлінського персоналу; організації системної діяльності консультаційних служб з питань розвитку видів інноваційного соціального менеджменту в конкретних умовах; аналізу цілей, завдань із виконання менеджерських функцій і передумов їх результативної реалізації; розробки й апробації прогностичної і нормативної моделей управлінської діяльності персоналу; підготовки обґрунтованих пропозицій щодо використання дієвого алгоритму, технології і процедур здійснення інноваційної праці в забезпеченні видів інноваційного соціального менеджменту в узаємозв'язку всіх його сторін, а також вироблення критеріїв, показників оцінки рівнів його ефективності та ін. [2].

Підсумовуючи відзначимо, що вдосконалення державного управління соціальним розвитком в умовах трансформації суспільства на засадах інноваційного менеджменту вимагає оновлення науково-теоретичних і емпірико-прикладних аспектів комплексного менеджменту в системі державного управління соціальним розвитком і в здійсненні відповідних реформ. Менеджмент соціальними реформами необхідно впроваджувати:

- 1) щодо всіх соціальних інститутів, які долучаються до забезпечення соціального розвитку відповідно до економічних основ і можливостей цих інститутів;

- 2) з метою відходження від атавізму минулого патерналістської ідеології та розвитку соціального самозабезпечення гідного життя;

3) у напрямку системи соціального захисту, квінтесенцію якої становить освіта актуальним знанням, розвиток науки, культури, страхування у галузі пенсійного забезпечення й охорони здоров'я;

4) у межах вирішення основоположних соціальних проблем на основі застосування програмно-цільового підходу тощо.

Висновки. Наявні теорії «суспільства ризику» підтверджують, що означена категорія з плином часу набуває важливого та загального характеру, охоплюючи різні соціальні інститути. Це зумовлює необхідність застосування дієвих інноваційних методів і підходів до державного управління соціальним розвитком в умовах суспільної трансформації, що може забезпечити врахування засад інноваційного менеджменту. Узагальнюючи актуальні проблеми державного управління соціальним розвитком в умовах суспільної трансформації й ураховуючи положення означеного виду менеджменту, можемо сформулювати такі принципи його (управління) удосконалення:

– по-перше – дихотомія соціально-орієнтованої й інноваційної економіки, тобто перехід до інноваційного економічного розвитку, який ураховує інтереси людини і поліпшення умов її життя не тільки зусиллями держави, а й власними;

– по-друге – варіативність підходів до визначення перспектив розвитку соціальної сфери, які базуються на ґрунтовному економічному розрахунку можливих соціальних наслідків управлінських рішень;

– по-третє – створення умов для більш повного розкриття соціального потенціалу;

– по-п'яте – створення соціальної інфраструктури, ринку страхування, зняття штучних бар'єрів у реформуванні системи охорони здоров'я, соціального забезпечення тощо шляхом кодифікації й удосконалення вітчизняної правової бази в означеній сфері тощо.

Список використаних джерел

1. Державне управління у сфері безпеки соціально-еколого-економічних систем : монографія / С. М. Домбровська, В. В. Коврегін, А. Л. Помаза-Пономаренко, О. М. Колєнов. – Х. : НУЦЗУ, 2017. – 244 с.

2. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. – Вид. 2-ге, доп. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 234 с.

3. Петракова К. О. Теоретико-методологічний аналіз взаємозв'язку економіки і політики у державному управлінні : автореферат дис. ... за спец. 25.00.01 – теорія та історія держ. упр-ня / Катерина Олегівна Петракова. – Ін-тут підготовки кадрів держ. служби зайнятості, К., 2017. – 20 с.

4. Філософія : навч. посіб. / Л. В. Губерський ; за ред. І. Ф. Надольного. – Вид. 7-ме, стереотип. – К. : Вікар, 2008. – 534 с.

References

1. Dombrovska, S.M., Kovregin, V.V., Pomaza-Ponomarenko, A.L. and Colenov, O.M. *The state administration in the sphere of security of social, ecological and eco-*

conomic systems [Dergavne upravlinnja u sferi bezpeky socialno-ekologo-ekonomichnyh system]. Kharkiv: NUCPU, 2017. Print.

2. Myhajlova, L.I., Gutorov, O.I., Turchina, S.G. and Shako, I.O. *Innovation management [Innovacijnyj menedgment].* Kyiv: Centr uchbovoi literetury, 2015. Print.

3. Petrakova, K.O. "Theoretical and methodological analysis of interdependence between economics and politics in public administration [Teoretyko-metodologichnyj analiz vzaemovjazku ekonomiki i polityky u dergavnomu upravlinni]." Diss. Ukrainian State Employment Service Training Institute, 2017. Abstract. Print.

4. Guberns`kyj, L.V. and Nadol`nyj, I.F. *Philosophy [Filosofija].* Kyiv: Vikar, 2008. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.1240793

УДК 364-786.2

Ворона П. В., д.держ.упр., доц., ІПК ДСЗУ, м. Полтава

Vorona P., Doctor of science in Public Administration, Associate Professor, Head of the Department of Public Administration and Administration of the Institute of Personnel Training of the State Employment Service of Ukraine, Head of the All-Ukrainian Union of Veterans "Brotherhood of the Fenix battalion, Deputy of the Poltava Regional Council, Poltava

ШЛЯХИ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ НА СХОДІ УКРАЇНИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

WAYS OF SOCIAL REHABILITATION OF PARTICIPANTS OF UKRAINIAN-RUSSIAN WAR IN THE EAST OF UKRAINE: INTERNATIONAL EXPERIENCE

У статті розкрито шляхи соціальної реабілітації учасників українсько-російської війни на сході України у розрізі вітчизняного та зарубіжного досвіду. Виокремлено найбільш ефективні технології соціальної реабілітації як за участі громадського сектору (перш за все волонтерів) так й за участі держави. Запропоновано шляхи модернізації державної політики соціальної реабілітації учасників війни на Сході України на основі досвіду США.

Ключові слова: *соціальна реабілітація учасників бойових дій, українсько-російська війна, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), ветеранську клуби, АТО, волонтери.*

The article reveals the ways of social rehabilitation of the participants of the